

Handlingsplan för stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld, socialnämnden i Piteå kommun

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2011-11-24	Giltigt (till och med)	Senast reviderat (dat.)
Redaktör	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn	Handlingsplan för stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld, socialnämnden i Piteå kommun	Dokumenttyp Riktlinjer	1 (6)

Utgångspunkter för handlingsplanen

Handlingsplanen grundar sig på Socialstyrelsens allmänna råd, SOSFS 2009:22, om socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld.

Handlingsplanen bygger dessutom på den garantinivå vid insatser vid våld i nära relation som länsprojektet Samverkan mot våld arbetat fram.

Enligt 5 kap. 11 § andra stycket socialtjänstlagen ska socialnämnden särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

Enligt 5 kap. 11 § tredje stycket socialtjänstlagen ska socialnämnden särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp.

Uppföljningsbara mål

Målet är att våldsutsatta kvinnor och deras barn får ett professionellt stöd från socialnämndens verksamheter.

Vi kommer att följa upp hur målet uppfylls genom att ta reda på:

- Hur nöjda är våldsutsatta kvinnor med det stöd och bemötande de fått från socialtjänsten?
- Antal barn som deltagit i samtal enligt Trappan-modellen

Vi kommer också att utveckla metoder för att kartlägga omfattningen av våld mot kvinnor och barn som bevittnat våld, för att få en bild över hur situationen ser ut i Piteå.

Samverkan

En fungerande samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer är viktig för att våldsutsatta kvinnor och deras barn ska få tillräckligt stöd i sin livssituation. Det är viktigt att all personal som möter dem vet hur de själva ska agera eller till vem man skall vända sig.

Lokalt myndighetsövergripande avtal

Vi för en dialog med Umeå, Skellefteå, Boden och Luleås kommuner om deras myndighetsövergripande avtal som referens för vårt kommande avtalsförslag. Avtalsförslaget kommer att utformas i samverkan med deltagare i den lokala kvinnofridsnätverksgruppen i Piteå kommun. Avtalet ska förankras hos respektive aktör under december 2011. Förslag kommer till socialnämnden för beslut inom första kvartalet 2012.

Inom Piteå kommun

Den personal inom socialtjänsten som den våldsutsatta kvinnan eller hennes barn kontaktar, har ansvar att ge stöd eller aktivt lotsa vidare till rätt personal som kan ge stöd.

Information

Socialnämnden ska ha lättillgänglig information för att informera om vart personer utsatta för våld i nära relationer, våldsutövare och närstående kan vända sig för stöd och hjälp.

Hemsida

Det är viktigt att målgruppen tidigt hittar information på kommunens hemsida så att det går snabbt att finna den information som de söker. Information bör finnas lätt tillgänglig på kommunens hemsida under fliken *Du och din kommun*. Länken bör heta Våld i nära relation. Alternativt att informationen finns som egen länk på Stöd och Omsorgs sida under den rosa fliken Omsorg och socialt stöd.

Informationen behöver uppdateras utifrån den kunskaps- och metodutveckling som skett i kommunen gällande stöd till kvinnor och barn utsatta för våld i familjen. Det är viktigt att länken förses med en "safe exit" knapp och att det döljs att man varit in på informationssidan om våld i nära relationer.

Kommunens intranät

På kommunens **insida** bör det finnas information för kommunens anställda gällande våld i nära relation. Information om vilka som arbetar med stöd och behandling samt generell information om kommunens handläggningsrutiner gällande kvinnor, barn och män som upplevt våld i nära relation. Information för anställda bör utgöra ett metodstöd till de som möter våldsutsatta kvinnor och barn.

Broschyrer

Broschyrer "Våld mot kvinnor" med information om hur samhällets stöd i Piteå ser ut och var man kan vända sig. Broschyrerna finns tillgängliga på exempelvis Piteå kommunens reception, inom alla verksamhetsområden inom Stöd och omsorg, polis, vårdcentraler, sjukhus, akutmottagning, familjens hus, frisörer med flera.

Kompetens

Enligt 3 kap. 3 § andra stycket socialtjänstlagen ska det för utförande av uppgifter inom socialtjänsten finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet.

Utbildningsplan

För att möta detta har vi tagit fram följande utbildningsplan:

Förebyggande nivå

Vi planerar att med hjälp av materialet Machofabriken, utbilda pedagoger för att de ska få stöd i att förändra attityder och värderingar som bygger på könsroller. Machofabriken erbjuds några åk 8 i grundskolan. Alla åk 9 erbjuds en teaterföreställning *Broderskap* samt workshop (2011ht -2012 vt).

Grundnivå

Alla inom kommunen får information via introduktion när de anställs. Det är 15 minuters information om det stöd som kommunen erbjuder våld i nära relationer samt var de kan söka mer information.

Basnivå

Anställda inom Stöd till barn och familjer ska alla ha kunskaper om våld i nära relationer både om normaliseringsprocess, uppbrottsprocess, hur barn påverkas av att leva/uppleva våld, samt kommunens handläggningsrutiner. Enhetschefer inom hela Stöd & Omsorg har möjlighet att skicka personal till utbildning på basnivå om de bedömer att deras personal har behov av kompetens inom våld i nära relation.

Tidiga insatser

Hittills finns utbildade Kvinnofridinstruktörer inom olika förvaltningar där de fungerar som stöd för sina kollegor och som själv har extra kunskaper inom våld i nära relationer. På så sätt är det lättare att upptäcka klienter/boende/ brukare/ elever som själva är utsatt för våld eller som bevitnar våld.

Fortsatta utbildningstillfällen kommer att ske. Återträffar 2 ggr/år för de som redan gått utbildningen.

Interventionsnivå

De som har befattningen samordnare samt beteendevetare får handledning, ingår i nätverksträffar (SKL, länsstyrelsens nätverksträffar i Västerbotten och Norrbotten) kring våld i nära relationer och får kompetensutveckling. De håller sig uppdaterade om lagförändringar, metodutveckling och påtalar om behov av vidareutbildning uppstår för uppdragen.

Utredningar**Metoder**

När socialnämnden får kännedom om att ett barn kan ha bevittnat våld bör nämnden skyndsamt göra en förhandsbedömning av om en utredning enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen ska inledas.

När ett barn har bevittnat våld bör socialnämnden, med anledning av våldet bl.a. utreda vilket behov barnet har av stöd och hjälp akut, våldets karaktär och omfattning, hur våldet har påverkat barnet och dess relation till föräldrarna, barnets egen uppfattning om våldet, vardera föräldrarnas uppfattning om våldets konsekvenser för barnet, om barnet också har blivit utsatt för våld, och vilket behov barnet har av stöd och hjälp på kort och lång sikt (SOSFS 2006:12).

BBIC, barns behov i centrum

Inom Stöd och omsorg, Barn och familj används utredningsmodellen BBIC för alla barn och ungdomar som är aktuella för förhandsbedömning eller utredning.

Riskbedömning

När det gäller riskbedömning har socialsekreterare på Resurscentrum, Stöd till försörjning, Familjerätten och kommunens anställda på kvinnojouren utbildats i riskbedömningsinstrumentet SARA- SV. Få av de som gått utbildningen använder SARA-SV i sin profession. Socialstyrelsen är i gång med att ta fram ytterligare bedömningsinstrument gällande våld i nära relation. Vi har anmält intresse om att pröva de bedömningsinstrument som tas fram av socialstyrelsen.

Hantering av skyddade personuppgifter

Alla kvinnor som är eller varit utsatt för våld ska ha en egen akt. All journalföring om kvinnan sker i den. Det är nödvändigt att säkerställa rutiner för utlämnande av adress och telefonnummer, samt att ha säkra rutiner för post och e-post till personer med skyddade personuppgifter.

Insatser

Av 5 kap. 11 § andra och tredje stycket socialtjänstlagen framgår det att socialnämnden särskilt ska beakta att våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld kan vara i behov av stöd och hjälp.

Socialnämndens insatser ska utformas och genomföras i samverkan med andra myndigheter och andra aktörer och nämnden ska aktivt verka för att samverkan kommer till stånd.

Insatser vi erbjuder:

- Ordinarie familjebehandlingsstöd utformat efter barnets behov kan erbjudas familjer som själv söker stöd eller som är aktuella för utredning.
- Vuxna personer som utsätts för våld i nära relation kan erbjudas stödsamtal med kommunens anställda på kvinnojouren (enbart kvinnor). Familjerådgivningen erbjuder stödsamtal till både kvinnor och män som utsätts för våld i nära relation. Initiering av stöd till en våldsutsatt person kan komma från alla förvaltningar samt andra myndigheter och organisationer. Den våldsutsatta kan själv söka stöd via Resurscentrum och blir där lotsad till rätt stöd och behandling beroende på individens omständigheter. Även barn- och ungdomshandläggare inom barn – och familj, handläggare vid stöd till försörjning eller genom direkt kontakt med kvinnojouren och familjerådgivningen når våldsutsatta samtalsstöd.
- Sedan oktober erbjuds Relationsvåldscentrummodellen (RVC) som stöd till våldsutsatta kvinnor genom ett samarbete med Piteå polisen. RVC är ett stöd som innebär att våldsutsatta kvinnor får stöd i den brottsprocess som startar upp i samband med polisanmälan. Polisen informerar våldsutsatta kvinnor om möjligheten till stöd genom RVC och om kvinnan samtycker skickas hennes kontaktuppgifter till kommunens anställda på kvinnojouren som har uppdrag att arbeta enligt RVC.
- Från och med 2012 kommer vi att starta upp gruppverksamhet enligt Utvägsmodellen för kvinnor som upplevt våld i nära relation. Planering pågår om hur rekryteringen ska gå till.

- Barn som upplevt våld i sin familj kan erbjudas Trappan samtal med samordnaren för barn- och kvinnofrid. Trappan är en krisstödsmodell som riktar sig specifikt till barn som upplevt våld i sin familj. Trappan kan erbjudas som service efter förhandsbedömning från resurscentrum eller som insats genom barn- och ungdomsutredarna inom stöd till Barn- och familj. Ytterligare en person anställd inom stöd till barn- och familj utbildas under hösten 2011 och våren 2012.
- Från och med 2012 erbjuder vi gruppverksamhet enligt Utvägsmodellen för barn som upplevt våld i sin familj. Gruppverksamheten leds av Samordnaren för barn- och kvinnofrid.
- Skyddat boende erbjuds till våldsutsatta kvinnor och medföljande barn i kvinnojourens regi.
- Kontaktperson vid umgänge kan erbjudas genom familjerätten efter beslut från Tingsrätten.
- Under hösten 2011 utvecklar Piteå tillsammans med Boden och Luleå en gemensam öppenvårdsmottagning. Mottagningen har en samordnare och behandlare anställd under projektiden som löper tom sista december 2012. De anställda är stationerade i Luleå och kommer att administrera de skyddade boendena som är kopplade till mottagningen. Samordnaren för barn- och kvinnofrid sitter med i styrgruppen för Öppenvårdsmottagningen och enhetschef Carin Boström sitter med i styrgruppen.
- I samverkan med polis, åklagare, BUP finns en Barnsamarbudsgrupp som syftar till att samarbeta kring barn som upplever våld och övergrepp. I samråd kan verksamma inom de samverkande myndigheterna planera och samordna insatser. Syftet är också att samarbeta omkring våra olika ansvarsområden och utredningsprocesser så att barnet kan nås av rätt stöd i rätt tid.

Stöd för våldsutövare

Att erbjuda och ge insatser till dem som utövar våld är en viktig del i arbetet för att förebygga och motverka våld. I länsprojektet Samverkan mot våld har Piteå Mansmottagning varit en viktig pusselbit i detta arbete. Utvecklingsarbete pågår på länsnivå kring detta.

Kartläggning och uppföljning

Socialnämnden analyserar fortlöpande hur de sociala tjänsterna som erbjuds svarar mot grupper och enskildas behov. Socialnämndens handlingsplan lägger grunden för arbetet som verksamheten ska genomföra.

En gång per kvartal kartlägger Resurscentrum ärenden som gäller våld i nära relation genom att fråga familjer som kontaktar resurscentrum om våld. Kartläggningsmånaderna är februari, maj, augusti och november. Första kartläggningstillfället är november 2011. För att en bättre bild av omfattningen om våld i nära relationer inom Piteå kommun, behöver fler enheter inom kommunen genomföra kartläggning.

I enkäten *personligt* som alla åk 8 på högstadiet och årskurs 2 gymnasiet gör varje år finns frågor om våld.